

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

36826

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 19/11/2025

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

2025 yılı Mayıs ayından bu yana ülkemizde görülen şap hastalığının kontrol altına alınamadığı, bazı bölgelerde küçükbaş hayvanlarda da ölümlere yol açtığı ve üreticilerin ciddi ekonomik kayıplar yaşadığı bildirilmektedir.

Kamuoyunda ayrıca “deli dana (Bovine Spongiform Encephalopathy - BSE)” hastalığına ilişkin iddialar gündeme gelmiş, Bolu ve Ankara illerinde insan vakalarına dair haberler yer almış, ancak bu haberler sonrası hayvansal üretim zincirinde risk yönetimi ve alınan önlemler hakkında Bakanlık tarafından yeterli bilgilendirme yapılmamıştır.

Hayvancılık, ülkemizin gıda arz güvenliği, kırsal kalkınma ve halk sağlığı açısından stratejik öneme sahiptir. Ancak son dönemde artan salgın hastalıklar, yüksek üretim maliyetleri, yetersiz destek mekanizmaları, ithalat ve koruyucu hayvan sağlığı hizmetlerinin sağlanmasında en önemli alan olan kamudaki veteriner hekim sayısının düşüklüğü nedeniyle yetiştiricilerin ciddi sorunlar yaşadıkları kamuoyu tarafından bilinen gerçeklerdir.

Ülkemizdeki hayvancılık politikalarının güncel durumu, veteriner hizmetlerinin kapasitesi ve hayvan hastalıklarıyla mücadele uygulamalarının şeffaf biçimde değerlendirilmesi kamu yararı açısından önem taşımaktadır. Bu bağlamda;

1. Ülkemizde 2022, 2023, 2024 ve 2025 yılının ilk dokuz ayında büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı ne kadardır?
2. 2024 yılı ve 2025 yılının ilk dokuz ayında ithal edilen canlı büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı, menşei ülkeleri ve kullanım amacı (damızlık, kesimlik, besilik) nedir?
3. İthal edilen hayvanlarda yapılan sağlık muayeneleri, karantina ve test prosedürleri nelerdir? Et ithalatında BSE sağlık muayenelerinin güvenilirliği nasıl sağlanmaktadır?

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

4. Ülkemizde dişi hayvanların kesilmesini önlemeye yönelik bir ulusal politika veya düzenleme mevcut mudur? 2024 ve 2025 yıllarında kesime giden dişi büyükbaş ve küçükbaş hayvan oranı nedir?
5. Şap veya diğer bulaşıcı hayvan hastalıkları nedeniyle 2024 ve 2025 yıllarında il içinde veya iller arasında hayvan hareketi kısıtlaması uygulanmış mıdır? Uygulandıysa hangi illeri kapsamıştır ve süreleri ne olmuştur?
6. Son bir yıl içinde resmi olarak doğrulanmış şap hastalığı vakalarının sayısı, görüldüğü iller ve serotip dağılımları nedir?
7. Küçükbaş hayvanlarda görülen şap hastalığı nedeniyle ölüm oranları ve ekonomik kayıplar tespit edilmiş midir? Bu kayıplar için üreticilere tazminat veya destek ödemesi yapılmakta mıdır? Tazminatlı hastalıklar kapsamına şap hastalığının alınması planlanmakta mıdır?
8. Şap hastalığının önlenmesi için uygulanan aşılama programında kaç doz aşı uygulanmaktadır? Aşılama oranları bölgelere göre nedir?
9. Ülkemizdeki aşı üretimi ihtiyacı karşılamakta mıdır?
10. Bursa'da 2024 ve 2025 yılında kaç koyun ölümü meydana gelmiştir? Ölüm nedenleri nelerdir?
11. 2024 ve 2025 yılı içinde ülkemizde Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) ve Scrapie vakası tespit edilmiş midir? Vaka sayısı kaçtır?
12. Hayvansal ürünlerin ithalatında hangi ülkelerden, hangi miktarlarda ve hangi kontrol protokolleri uygulanarak ithalat yapılmaktadır? Prion ve kalıntı testleri zorunlu olarak uygulanmakta mıdır?
13. Şap hastalığı veya diğer salgın hastalıklarla mücadelede sahada görev yapan veteriner hekimlerin sayısı iller bazında yeterli midir? Son beş yılda Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı sözleşmeli veya kadrolu veteriner hekim istihdamı kaç kişidir?
14. Veteriner hekimlerin görevleri sırasında bulaşıcı hastalıklardan korunmaları için biyogüvenlik ekipmanı (tek kullanımlık tulum, eldiven, gözlük, maske, dezenfektan vb.) Bakanlığınızca temin edilmekte midir? Temin ediliyorsa, yıllık miktar ve dağıtım kriterleri nelerdir?
15. Şap, BSE veya benzeri hayvansal hastalıkların takibi için Bakanlığınız bünyesinde çalışan referans laboratuvarları ve veteriner saha laboratuvarlarının sayısı nedir? Bu laboratuvarlardan veri paylaşımı yapılmakta mıdır?
16. Hayvancılık politikaları kapsamında hastalık riskine karşı üreticilerin korunması için sigorta, tazminat ve destekleme mekanizmalarında yeni düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
17. Yeni beş adet yol kontrol noktası kurulmasına rağmen Hakkari'de çıkan bir virüs nasıl Trakya'ya ve ülkenin diğer bölgelerine yayılabilmektedir? Trakya bölgesi şap hastalığı arılık statüsü devam etmekte midir? Son dönemlerde görülen yeni şap virüsü suşlarının, ülkemizin sınır bölgelerinden girdiği açıklanmaktadır. Bununla ilgili sınır bölgelerinde Bakanlığınızın yaptığı çalışmalar nelerdir?
18. Veteriner hekimlerin etkin çalışabilmesi için soğuk zincir, biyogüvenlik eğitimi ve personel güvenliği konularında Bakanlığınızın yürüttüğü özel bir program var mıdır?
19. Hastalıkların erken tespiti, kontrolü ve gıda güvenliği takibi için "Tek Sağlık" yaklaşımı çerçevesinde Sağlık Bakanlığı ile ortak bir veri paylaşım protokolü yürürlüğe konmuş mudur?